

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับค่านิยม
ที่มีอยู่ในหนังสือเรียนภาษาไทย วิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น



นางสาว รัตนา รัตนสิน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

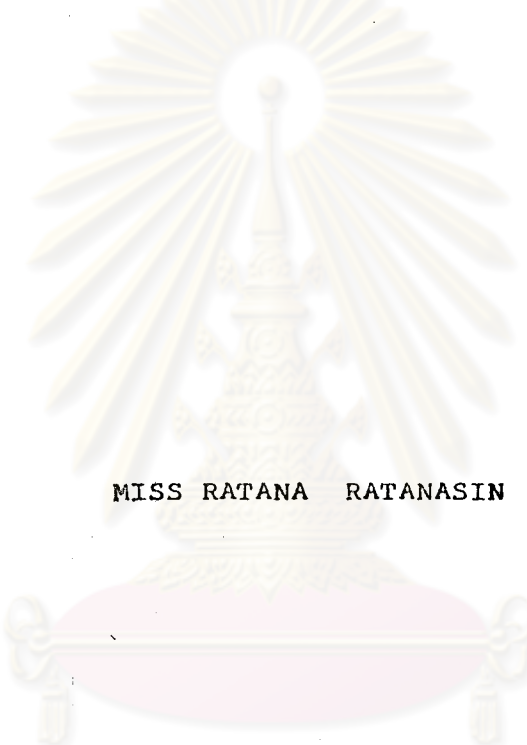
พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-535-3

010385

i 17109723

OPINIONS OF TEACHERS AND STUDENTS
CONCERNING VALUES IN THAI TEXT-BOOKS FOR REQUIRED COURSES
AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL



MISS RATANA RATANASIN

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

ISBN 974-562-535-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในหนังสือเรียน
ภาษาไทยวิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โดย นางสาว รัตนา รัตนาสิน

ภาควิชา มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ มุขนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพ็ชรขอม)

.....
(ศาสตราจารย์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พร้อมพรรณ อุกมสิน)

.....
(อาจารย์ ดร.สุวัฒนา อุทัยรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ใน
หนังสือเรียนภาษาไทยวิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อนิสิต นางสาว รศนา รศนาสิน

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

ภาควิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2525



บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับค่านิยมในเรื่องต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือเรียนภาษาไทยวิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ตลอดจนศึกษาปัญหา และสภาพการเรียนการสอนค่านิยมในระดับนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หาค่านิยมที่มีสอศแทรกอยู่ในหนังสือเรียนภาษาไทยวิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 เล่ม และหนังสืออ่านนอกเวลา จำนวน 2 เล่ม จากนั้นได้คัดเลือกค่านิยมในทางดีได้ 35 ประการ นำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามขึ้น 2 ชุด ใช้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่สอนภาษาไทย จำนวน 90 คนและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 442 คน นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่ามัธยิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำข้อมูลเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

Thesis Title Opinions of Teachers and Students Concerning
 Values in Thai Text - Books for Required Courses
 at the Lower Secondary Education Level.

Name Miss Ratana Ratanasin

Thesis Advisor Professor Tapanee Nakornthap

Department Secondary Education

Academic Year 1982



Abstract

Purpose :

The purpose of this study was :-

To study the opinions of teachers and students concerning values in Thai text - books for required courses at the lower secondary education level as well as the problems of teaching learning situations concerning values.

Procedures :

The researcher studied and analyzed values appeared in three Thai text - books for required courses and two books assigned for external reading. Then two sets of questionnaires were constructed by using selected 35 positive values as data. The

two sets of questionnaires were administered to 90 Thai language teachers and 442 lower secondary students to survey their opinions concerning values from Thai text - books for required courses at the lower secondary education level. The returned data were analyzed statistically by means of percentage, arithmetic means and standard deviation, then tabulated and explained descriptively.

Conclusions :

1. The three Thai text - books for required courses and two books assigned for the external readings offered various aspects of values at the high level. Values which appeared in most stories at the high level were as follow ; duty and responsibility, honesty, gratefulness, endurance and restrain one - self, endeavour, self - esteemed, patriotism, bravery, sacrifice and intelligence and reason.

2. In teaching learning situations, the majority of teachers stressed values by explained as often as occasion permitted. However, the problems were that the majority of people did not pay attention to the importance of values.

3. Teachers and students agreed that Thai people followed the value of Thai nationalism, generosity, endeavour, unity and others at the modulate level, but public spirit and honesty were at the low level.

4. Both teachers and students suggested that in teaching learning and inculcating desirable values there should be a co-operation among parents, schools, authorities and mass media. Values should be put in different subjects as much possible. Moreover, adults should behave themselves as the good examples for the children.



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตาจาก ศาสตราจารย์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเปรียบเสมือนแสงเทียนแห่งปัญญา ที่ได้คอยชี้แนะให้ผู้วิจัยได้เห็นหนทางที่สว่างไสวเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่ง และจะจดจำพระคุณนี้ไว้มิรู้ลืม

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.พิทยา สายหู ที่ได้กรุณาชี้แนะให้ความกระจ่างเรื่องคำนิยาม และให้แนวคิดในการปรับปรุงแบบสอบถาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกาศรี สีหน้าไพ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จารุณี กองพลพรหม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุปราณี พุดทิกการณ์ ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ในการแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พร่อมพรรณ อุคมสิน ที่ได้ให้ความรู้เรื่องสถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สุวัฒนา อุทัยรัตน์ ที่ได้กรุณาให้ความสะดวกและให้ข้อแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยด้วยอหิชาศย์อันตั้งงามและเป็นกันเอง

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตา กรุณา และห่วงใยของ รองศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรขอบ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทรมพรรย์ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ จรัล แก้วเหล็ก ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประสาธ และ อาจารย์ พีระ ประทุมศรี ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวัดประสาธ ที่ได้มีส่วนสนับสนุนให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี และพร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ และนักเรียน ของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยเรื่องนี้

อาจารย์ อนงค์ โสชะโร และคุณวิไลลักษณ์ ตุลาคุปต์ ได้มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

รัตนา รัตนาสิน

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 49
	พื้นฐานของการวิจัย 49
	เครื่องมือในการวิจัย 54
	ตัวอย่างประชากร 57
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 58
	การวิเคราะห์ข้อมูล 59
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 61
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ 128
บรรณานุกรม	149
ภาคผนวก	153
ประวัติผู้วิจัย	193

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	แสดงระดับชั้น, เพศ และจำนวนตัวอย่างประชากร... .. 61
2	อายุ คุญวุฒิ และประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยของตัวอย่างประชากรที่เป็นครู 62
3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องความสนุกในวัดเบญจมบพิตร 63
4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องนิต ๆ นนอย ๆ. 64
5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องพระร่วงสวรรคโลก.. 65
6	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องพระยาไชยบูรณ์. 66
7	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องนิราศสัตหีบ... .. 67
8	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องไขภาษา เรื่องคำข่าวสารกรอกหม้อ.. 68
9	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องไขภาษา เรื่องหนีเสือปะจระเข้. ... 69
10	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องไขภาษา เรื่องเห็นกงจักรเป็นคอกบัว. 70
11	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องรามเกียรติ์ 71
12	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องผู้ชนะสิบทิศ 72
13	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องแม่ศรีเรือน 73
14	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถว.. ... 74
15	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในนิทานสุภาษิตเรื่องโบายร้อย. 75
16	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในนิทานสุภาษิตเรื่องหมุนไปตามลมปาก.. ... 76
17	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องพ่อแม่รังแกฉัน.. 77
18	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในนิทานสุภาษิต ฝนทั่งให้เป็นเข็ม.. พายุเรือทวนน้ำ กลิ้งครกขึ้นเขา... .. 78
19	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด. 79
20	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีพบ... .. ศรีสุวรรณกับสินสมุทร... .. 80

ตารางที่	หน้า
21	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องพระยาพิชัยดาบหัก... .. 81
22	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องราชาธิราช ตอนหลายประกายมาศ... 82
23	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในบทละครว่าเรื่องพระร่วง... .. 83
24	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในคำอวยพรเนื่องในวันขึ้นปีใหม่เรื่อง... .. ความสามัคคี 84
25	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในนิทานชาดกเรื่องมหากบิลวานร... .. 85
26	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในบทร้อยกรองเรื่องวัฒนธรรม... .. 86
27	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในบทร้อยกรองเรื่องทะเลบัว... .. 87
28	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องสมเด็จพระเจ้าตากมอ... .. 88
29	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องโลกานุศาสน์... .. 89
30	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนหลายแก้วแต่งงาน กับนางพิม... .. 90
31	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในธรรมจรรยาเรื่องความสัตย์ สุจริต... .. 91
32	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในธรรมจรรยาเรื่องความเพียร... .. 92
33	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในธรรมจรรยาเรื่องความมัธยัสถ์... .. 93
34	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในโคลงโลกนิติ... .. 94
35	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในบทธรรมบรรยายเรื่องคนตื่นพระ... .. 95
36	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในบทธรรมบรรยายเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว 96
37	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในเรื่องสั้นเรื่องแข่งหนังทะเล... .. 97
38	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในบทละครวิทยุเรื่องหางว่าว... .. 98
39	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในบทร้อยกรองเรื่องแสงทองหลังสายฝน... .. 99
40	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในหนังสืออ่านนอกเวลาบทละครว่าเรื่อง... .. พระร่วง... .. 100

ตารางที่	หน้า
41	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่มีอยู่ในหนังสืออ่านนอกเวลาเรื่องเสียงก้องจาก โรงเรียนเชิงเขา 101
42	สภาพและปัญหาในการเรียนการสอนค่านิยม.. 102
43	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมของคนส่วนใหญ่ในปัจจุบัน. 105
44	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันประเทศชาติของทหารและตำรวจ ตระเวนชายแดน. 107
45	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์.. 108
46	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องความเสียสละ 109
47	การแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์. 110
48	การปฏิบัติตามคุณธรรมขั้นพื้นฐานของศาสนา.. 111
49	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องการรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม.. 112
50	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องความนิยมไทย 113
51	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องความอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่... .. 114
52	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องความสามัคคี. 115
53	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องความกตัญญู รู้คุณ.. 116
54	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องความประหยัด มัธยัสถ์.. 117
55	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา. 118
56	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องความสัจย์ สุจริต เกี่ยวกับการรักษาคำพูดรักษา สัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น... .. 119
57	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องความอดทน อดกลั้น ในกรณีที่จะต้องทำงานให้ เสร็จตามกำหนดเวลา 120
58	การปฏิบัติตามค่านิยมเรื่องความอดทน อดกลั้น ในกรณีที่ถูกลูกหรือมีผู้ทำให้ โกรธ. 121